



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Marie Turkové a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobce **F. J.**, zast. JUDr. Stanislavem Krejčím, advokátem, se sídlem v Brně, Koliště č. 39, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, Praha 5, Křížová 25, o plný invalidní důchod, ke kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 10. 5. 2004, č. j. 33 Cad 11/2004 – 28,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Odměna zástupce stěžovatele JUDr. Stanislava Krejčího, advokáta, se sídlem v Brně, Koliště č. 39, **s e u r č u j e** částkou 650 Kč, která mu bude vyplacena do 30ti dnů od právní moci tohoto rozsudku z účtu Nejvyššího správního soudu.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím České správy sociálního zabezpečení (dále jen žalované) ze dne 24. 11. 2003, č. X, byla zamítnuta žádost žalobce o plný invalidní důchod pro nesplnění podmínek ustanovení § 40 zákona č. 155/1995 Sb., v platném znění, s odůvodněním, že nárok na plný invalidní důchod žalobci nevznikl, protože nebyl pojištěn po dobu potřebnou pro nárok na tento důchod ve smyslu uvedeného ustanovení, která činí u pojištěnce nad 28 let 5 roků a zjišťuje se z posledních deseti roků počítaných zpět od vzniku plné invalidity. Podle posudku lékaře Okresní správy sociálního zabezpečení v Břeclavi (dále jen „OSSZ“) se sice žalobce stal plně invalidním podle § 39 odst. 1 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., v platném

znění, a to od 5. 10. 2003, avšak v rozhodném období (v případě žalobce počítaném od 6. 10. 1993 do 5. 10. 2003) získal pouze 3 roky pojištění, a proto musela být jeho žádost o požadovanou dávku zamítnuta.

Ve včas podané žalobě nesouhlasil žalobce se zamítnutím žádosti o plný invalidní důchod, poukazoval na svůj nepříznivý zdravotní stav a především namítal, že právě v jeho důsledku nemohl pracovat, neboť se nenašel ani jediný lékař, který by mu umožnil nastoupit do zaměstnání. Dokonce tak neučinil ani vedoucí lékař Posudkové komise OSSZ v Břeclavi, kterého o takové doporučení žádal. Žalobce zdůrazňoval, že byl práce neschopen nikoliv proto, že by se práci vyhýbal, ale kvůli infarktům a jiným potížím, pro které byl několikrát hospitalizován. V doplňku žaloby pak uvedl, že je poživitelem částečného invalidního důchodu od roku 1991 a od té doby se jeho zdravotní stav natolik zhoršil, že podmínky plné invalidity splňuje. Odvolával se v tomto směru na lékařské nálezy z oboru neurologie, interny a ortopedie Nemocnice B. Připomněl, že je v evidenci úřadu práce od roku 1996, a že se cítí velmi poškozen nesprávným posouzením svého zdravotního stavu. Dále poukázal na postup posudkových lékařů a nevyloučil ani možnost korupce.

Žalovaná ve svém vyjádření k žalobě ze dne 22. 1. 2004 poukázala na ustanovení § 40 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále jen „zdp“), podle něhož potřebná doba pojištění pro nárok na plný invalidní důchod činí u pojištěnce ve věku nad 28 let 5 roků a zjišťuje se z období před vznikem plné invalidity, přičemž jde-li o pojištěnce ve věku nad 28 let, z posledních deseti roků před vznikem této invalidity. Podmínka potřebné doby pojištění pro nárok na plný invalidní důchod se přitom považuje za splněnou též tehdy, byla-li tato doba získána v kterémkoliv období deseti roků dokončeném po vzniku plné invalidity. Zdůraznila, že vzdor zjištění, že žalobce je plně invalidní (viz posudek lékaře OSSZ v Břeclavi ze dne 16. 10. 2003) podle ustanovení § 39 odst. 1 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb. od 6. 10. 2003, nedosáhl potřebné doby pojištění v rozhodném období deseti roků před vznikem invalidity, neboť dle dokladů založených v evidenci žalované, mu byla v období od 6. 10. 1993 do 5. 10. 2003 započtena doba pojištění jen ve výši tří roků. Nečinila tudíž potřebných 5 let a žalobci nelze plný invalidní důchod přiznat. Žalovaná navrhovala, aby žaloba byla soudem zamítnuta.

Krajský soud v Brně neshledal žalobu důvodnou a proto ji napadeným rozsudkem podle ustanovení § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), zamítl. Při rozhodování vycházel z obsahu spisu OSSZ v Břeclavi, z evidence dob pojištění žalobce založené v dávkovém spise, který je veden u žalované, a především též z posudku Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí s pracovištěm v Brně (dále jen „PK MPSV“) ze dne 16. 4. 2004, jímž provedl důkaz ohledně ověření data vzniku žalobcovy plné invalidity. Posudek této komise označil za úplný, objektivní a přesvědčivý, neboť vycházel z kompletní dokumentace a byla jím přesvědčivě odůvodněna nejen míra poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti žalobce a závěr o jeho plné invaliditě, ale zejména též otázka data vzniku stěžovatelovy plné invalidity, která je pro posouzení nároku na požadovanou dávku otázkou stěžejní. Krajský soud v Brně zdůraznil, že posudková komise ve svém odborném posudku vycházela z lékařských nálezů, které jsou založeny v obsáhlé posudkové dokumentaci žalobce, a to již od roku 1991, tedy od doby, kdy bylo rozhodováno o přiznání částečného invalidního důchodu. Na základě takto obsáhlé zdravotní dokumentace dospěla PK MPSV k závěru, že u žalobce jde nadále o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, jehož rozhodující příčinou byl stav po operaci pravého kyčelního kloubu - úplné náhrady kloubu - ze dne 17. 6. 2003. Pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti odpovídající tomuto postižení hodnotila posudková komise podle kapitoly XV., oddíl H,

položka 50.3, přílohy č. 2 k vyhlášce č. 284/1995 Sb., ve znění platném v době vydání napadeného rozhodnutí žalované, a jeho výši stanovila na 70 %. Uvedla současně, že před tímto datem (17. 6. 2003) nebylo možné prokázat dlouhodobou těžkou poruchu funkce, která by mohla být podkladem pro uznání plné invalidity posuzovaného, naopak šlo o taková onemocnění, která odpovídala toliko invaliditě částečné. Datum vzniku plné invalidity stanovila právě na den provedení zmíněné operace. Krajský soud dovodil, že i vzdor tomuto posunu data vzniku plné invalidity žalobce (z 5. 10. 2003 na 16. 6. 2003) nesplnil žalobce druhou z podmínek nároku na plný invalidní důchod, t. j. potřebnou dobu pojištění, stanovenou v § 1 odst. 1 písm. f) zdp, neboť v rozhodném období i tak činila prokázaná doba pojištění jen 3 roky. Pokud by žalobce v rozhodném období od 17. 6. 1993 do 16. 6. 2003 doložil další dobu pojištění, může si znovu požádat o plný invalidní důchod. Krajský soud připomněl, že dobu v evidenci úřadu práce lze jako dobu pojištění uznat pouze v délce tří let podle § 5 odst. 1 písm. n) zdp.

Proti tomuto rozsudku podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas kasační stížnost, v níž poukazoval na „absurditu, nesmyslnost a debilitu ustanovení zákona o přiznávání plného invalidního důchodu“. Vyslovil přesvědčení, že jde o ustanovení diskriminační, které poškozuje občany skutečně nemocné. Příkladem toho je jeho případ, kdy po zdravotní stránce je plně invalidní, ale náleží mu nadále jen částečný invalidní důchod. Připomněl, že již v roce 1995 činil pokles jeho schopnosti soustavné výdělečné činnosti 60 %, avšak při takové ztrátě pracovní schopnosti jej nikdo nezaměstnal. Jeho zdravotní stav se nadále zhoršoval, avšak plně invalidním uznán nebyl.

V doplňku kasační stížnosti, sepsaném prostřednictvím soudem stěžovateli ustanoveného zástupce, se stěžovatel dovolává důvodu kasační stížnosti uvedeného v § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., totiž že při zjišťování skutkové podstaty byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že ovlivnil zákonnost, a dále též ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., když tvrdí, že je zde i jiná vada řízení před soudem, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé. Připomíná opět, že stěžovatel několikrát žádal o přiznání plného invalidního důchodu, žalovaná však vždy jeho žádost zamítla, naposledy rozhodnutím ze dne 24. 11. 2003, č. 450 228 402, a Krajský soud v Brně napadeným rozsudkem rozhodnutí potvrdil, a to vzdor tomu, že ze znaleckého posudku ze dne 16. 4. 2004 vyplynul pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti stěžovatele v rozsahu 70ti procent. Učinil tak proto, že stěžovatel v posledních deseti letech nesplnil podmínku doby pojištění. On však měl pro své zdravotní obtíže přiznán částečný invalidní důchod, přičemž poživatelé částečného invalidního důchodu byli do konce roku 1993 nemocensky pojištěni. Stát však účast na tomto pojištění zrušil, což je v rozporu s čl. 30 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, podle něhož mají občané právo na přiměřené hmotné zabezpečení ve stáří a při nezpůsobilosti k práci, jakož i při ztrátě živitele. Protože podle odst. 3 (citovaného článku Listiny) podrobnosti stanoví zákon, pak je zákon č. 155/1995 Sb. v § 5 odst. 1 v rozporu s citovaným článkem. Dále dodává, že u stěžovatele se jedná o soubor více chorob, které fakticky vylučují soustavný výkon jakéhokoliv zaměstnání, avšak pro tvrdost zákona č. 155/1995 Sb. i vyhlášky č. 284/1995 Sb. nesplňuje paradoxně podmínku potřebné doby pojištění, přestože v rozhodné době pro různé nemoci nemohl pracovat a vzhledem k přiznanému částečnému invalidnímu důchodu mu nebyly vypláceny sociální dávky. Kasační stížností se stěžovatel domáhá ochrany svého subjektivního veřejného práva a žádá o zrušení napadeného rozhodnutí žalované, jímž byla zamítnuta jeho žádost o plný invalidní důchod, přestože jeho zdravotní stav je dlouhodobě nepříznivý. Stěžovatel navíc dodává, že žalovaná nevyhodnotila řádně ani náhradní dobu pojištění. Tím, že nezjistila skutečnou dobu pojištění včetně náhradní doby, je její rozhodnutí

nepřezkoumatelné. Žalovaná tak porušila ustanovení § 39 zákona č. 155/1995 Sb. Znovu zdůrazňuje, že čl. 30 odst. 1 Listiny základních práv a svobod stanoví právo občanů na přiměřené hmotné zabezpečení i při nezpůsobilosti k práci, přičemž soudu stěžovatel vytýká, že nevyužil možnost danou přirozeným právem, které je součástí českého právního řádu, a předběžně nepřiznal žalobci přiměřené hmotné zabezpečení. Stěžovatel vyslovuje roztrpčení nad délkou celého řízení, když již téměř 4 roky se domáhá přiznání invalidního důchodu, aby měl zaopatření, když nemá schopnost pracovat. Navrhuje, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek Krajského soudu v Brně, jakož i rozhodnutí zúčastněné osoby (žalované) ze dne 24. 11. 2003, č. X.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek z hledisek uvedených v § 109 s. ř. s. a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná. Podle uvedeného ustanovení rozhoduje Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti zpravidla bez jednání. Je přitom vázán rozsahem kasační stížnosti; to neplatí, je-li na napadeném výroku závislý výrok, který napaden nebyl, nebo je-li rozhodnutí správního orgánu nicotné. Nejvyšší správní soud je vázán důvody kasační stížnosti, což neplatí jen tehdy, bylo-li řízení před soudem zmatečné (§ 103 odst. 1 písm. c/ s. ř. s.), nebo bylo-li zatíženo vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé a nebo je-li napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné (§ 103 odst. 1 písm. c/), jakož i v případě, kdy je rozhodnutí správního orgánu nicotné. Ke skutečnostem, které stěžovatel uplatnil poté, kdy bylo vydáno napadené rozhodnutí Nejvyšší správní soud nepřihlíží.

V projednávané věci je Nejvyšší správní soud vázán rozsahem a důvody kasační stížnosti, neboť řízení před krajským soudem, ani jeho rozhodnutí, není zatíženo žádným z pochybení, na něž citované ustanovení § 109 (odst. 3) s. ř. s. pamatuje. Nejvyšší správní soud přitom zkoumal, zda řízení před soudem nebylo zmatečné (§ 103 odst. 1 písm. c/ s. ř. s.), a především se dále zabýval tím – s ohledem na námítky stěžovatele v kasační stížnosti – zda nebylo zatíženo vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé. Žádné takové nedostatky nezjistil. Z obsahu spisu je totiž zřejmé, že soud rozhodoval za splnění všech podmínek a předpokladů řízení, soustředil v řízení veškeré skutkové podklady pro potřeby právního posouzení, ve věci nařídil jednání, k němuž se stěžovatel omluvil. Řízení tudíž nebylo zatíženo takovou vadou, která by mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé, jak namítal stěžovatel, takže dovolávání se tohoto důvodu kasační stížnosti ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) neshledal Nejvyšší správní soud opodstatněným.

Stěžovatel se dovolává důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Aby bylo možno se s touto námitkou vypořádat, je třeba citovat uvedené ustanovení. Podle něho lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost. Stěžovatel nenamítá, že by skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, neměla oporu ve spisech nebo s nimi byla v rozporu, namítá však, že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost rozhodnutí, a dále namítá, že rozhodnutí správního orgánu je nepřezkoumatelné proto, že správní orgán (žalovaná) nezjistil skutečnou dobu pojištění stěžovatele včetně doby náhradní. Žádná taková

pochybení v postupu žalované však v projednávané věci ani Nejvyšší správní soud neshledal, a má tudíž za to, že krajský soud neměl důvod napadené rozhodnutí správního orgánu zrušit.

Předpisem, upravujícím řízení před správním orgánem, je jednak správní řád, a dále zákon č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, který v části šesté, hlavě druhé, upravuje řízení ve věcech důchodového pojištění. Žádné z ustanovení správního řádu, ani zákona č. 582/1991 Sb., správní orgán při zjišťování skutkové podstaty projednávané věci, která by mohla ovlivnit zákonnost rozhodnutí, nezjistil. Řízení o plný invalidní důchod bylo zahájeno na základě žádosti stěžovatele a žalovaná si poté vyžádala podkladové rozhodnutí, jímž je posudek lékaře okresní správy sociálního zabezpečení. Tomuto orgánu je totiž ve smyslu § 8 zákona č. 582/1991 Sb. svěřeno posuzování zdravotního stavu a pracovní schopnosti občanů, mj. též, pokud jde o plnou nebo částečnou invaliditu. Poté, co tímto posouzením měla žalovaná bezpečně zjištěno, že stěžovatel je plně invalidní, provedla důkaz dávkovým spisem a v něm založeným osobním listem důchodového pojištění stěžovatele. V tomto spise jsou také založena veškerá rozhodnutí o částečném invalidním důchodu stěžovatele, jakož i rozhodnutí o zamítnutí předchozích žádostí stěžovatele o plný invalidní důchod. Z osobního listu důchodového pojištění lze zjistit, že stěžovatel získal celkovou dobu pojištění od skončení povinné školní docházky v rozsahu 28 roků a 179 dnů, z toho byl nepřetržitě naposledy zaměstnán do 31. 12. 1985. V roce 1986 získal 85 dnů zaměstnání (pojištění), v roce 1987 - 184 dnů zaměstnání, v roce 1988 - 7 dnů zaměstnání a od 7. 1. 1988 až do 6. 10. 2000 nemá započten ani jeden den doby pojištění. Od 6. 10. 2000 nepřetržitě do 5. 10. 2003 byl veden jako uchazeč o zaměstnání, a tato doba mu byla hodnocena jako náhradní doba pojištění v rozsahu tří roků. Po tomto zjištění vydala žalovaná rozhodnutí dle § 86 zákona č. 582/1991 Sb., jímž stěžovatelovu žádost o plný invalidní důchod zamítla a v odůvodnění uvedla, jak již bylo konstatováno v prvním odstavci odůvodnění tohoto rozsudku, z jakého důvodu tak učinila, totiž, že stěžovatel nesplňuje jednu z podmínek nároku na plný invalidní důchod, když v rozhodném období před vznikem invalidity získal jen 3 roky doby pojištění. Rozhodnutí žalované je zcela srozumitelné, vyplývající z provedených důkazů a podle názoru Nejvyššího správního soudu netrpí nepřezkoumatelností, jak stěžovatel namítá. Ani tento důvod kasační stížnosti, jehož se stěžovatel dovolával, shledán nebyl.

Nutno dále dodat, že i když stěžovatel nečiní výslovný odkaz na ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., lze z obsahu kasační stížnosti dovodit, že se dovolává i tohoto stížnostního důvodu, t. j. nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Nutno předeslat, že nesprávné posouzení právní otázky spočívá buď v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je aplikován nesprávný právní názor, popř. je sice aplikován správný právní názor, ale tento je nesprávně vyložen. Taková pochybení v rozhodnutí Krajského soudu v Brně Nejvyšší správní soud neshledal a neshledal ani namítaný rozpor aplikovaných zákonných ustanovení s čl. 30 Listiny základních práv a svobod, tak, jak stěžovatel namítá.

Podle ustanovení § 38 zdp má pojištěnec nárok na plný invalidní důchod, jestliže se stal a) plně invalidním a získal potřebnou dobu pojištění, pokud nesplnil ke dni vzniku plné invalidity podmínky nároku na starobní důchod podle § 29 zdp, b) plně invalidním následkem pracovního úrazu. V případě stěžovatele jde o nárok na plný invalidní důchod podle § 38 písm. a) a pro posouzení věci bylo tudíž rozhodné, zda se stal ke dni vydání přezkoumávaného rozhodnutí žalované plně invalidním a zda získal potřebnou dobu pojištění. Krajský soud v Brně nepochybil, když v projednávané věci při posuzování plné invalidity stěžovatele vycházel z posudku Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních

věci s pracovištěm v Brně ze dne 16. 4. 2004, neboť právě tento orgán je podle ustanovení § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb. povolán k tomu, aby podával posudky všude tam, kde je předmětem přezkumného řízení soudního nárok na dávku důchodového pojištění, jejíž přiznání je podmíněno nepříznivým zdravotním stavem. Posudková komise je oprávněna nejen k zaujetí závěru o plné či částečné invaliditě pojištěnce, ale též k otázce jejího vzniku, dalšího trvání, či zániku, třebaže jde v oblasti rozhodování o těchto nárocích především o pojmy právní. Posudek uvedené komise hodnotí soud jako každý jiný důkaz, to znamená nejen jednotlivě, ale i ve vzájemné souvislosti s ostatními v řízení provedenými důkazy. Nevzbuzuje-li však posudek z hlediska své úplnosti, odbornosti a přesvědčivosti žádnou pochybnost, bývá v takovém řízení zpravidla důkazem stěžejním. Takové pochybnosti posudek PK MPSV v Brně v projednávané věci nevzbuzoval, a proto jej Krajský soud v Brně vzal za podklad pro svá skutková zjištění a právní posouzení věci a vycházel z něho. Tímto posudkem bylo bezpečně prokázáno nejen to, že je navrhovatel plně invalidní, ale i datum vzniku jeho plné invalidity (16. 6. 2003), přičemž posudková komise se vypořádala i s tím, z jakého důvodu nebylo možno posunout datum vzniku plné invalidity stěžovatele na dobu předcházející tomuto datu, když stěžovatel, jak na to v odůvodnění napadeného rozsudku odkazuje i krajský soud, byl opakovaně posuzován jen jako částečně invalidní, avšak nikdy plně invalidním uznán nebyl. Naposledy se tak stalo při přezkoumání rozhodnutí žalované ze dne 5. 3. 2002, přičemž v přezkumném řízení soudním byl rovněž vypracován posudek posudkové komise PK MPSV s pracovištěm v Brně ze dne 25. 6. 2002, jímž byl stěžovatel uznán pouze částečně invalidním. Stejně tak tomu bylo i v letech předchozích, neboť z posudkového spisu vyplývá, že zdravotní stav stěžovatele byl hodnocen též v roce 1995 ještě podle zákona č. 100/1988 Sb. se závěrem, že není plně invalidní podle § 29 odst. 2 písm. a) uvedeného zákona, ale nadále pouze částečně invalidní podle § 37 odst. 2 téhož zákona, neboť pro dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav byl schopen vykonávat jen jiné než dosavadní zaměstnání s podstatně menšími požadavky na fyzické nebo psychické schopnosti, a v důsledku toho lze předpokládat podstatný pokles výdělku.

Otázka existence a data vzniku plné invalidity byla tudíž Krajským soudem v Brně bezpečně zjištěna, a zbylo pak posoudit, zda stěžovatel splňuje též druhou podmínku nároku na plný invalidní důchod, kterou je podle výše citovaného zákonného ustanovení potřebná doba pojištění. Ta činí podle § 40 odst. 1 a 2 zdp u pojištěnce nad 28 let věku 5 roků a zjišťuje se z období před vznikem plné invalidity, a jde-li o pojištěnce ve věku nad 28 let, z posledních deseti roků před vznikem invalidity. Podmínka potřebné doby pojištění pro nárok na plný invalidní důchod se považuje za splněnou též, byla-li tato doba získána v kterémkoliv období deseti roků dokončeném po vzniku plné invalidity. Podle § 40 odst. 3 zdp se pro účely splnění podmínky potřebné doby pojištění pro nárok na plný invalidní důchod považuje za dobu pojištění též doba účasti na pojištění osob uvedených v § 5 odst. 1 písm. m) a n) a dále doba studia na střední nebo vysoké škole v České republice před dosažením věku 18ti let, nejdříve však po ukončení povinné školní docházky.

Ani při zjišťování splnění druhé ze zákonem předpokládaných podmínek krajský soud nepochybil, neboť z dávkového spisu, zejména v něm založeného osobního listu důchodového pojištění, bezpečně zjistil, že stěžovatel (který je narozen v roce 1945) v rozhodném období deseti roků počítaném zpět od vzniku invalidity získal jen tři roky pojištění, konkrétně dobu evidence uchazeče o zaměstnání od 6. 10. 2002 do 5. 10. 2003, tedy dobu pojištění uvedenou v § 5 odst. 1 písm. n) zdp. Podle naposledy zmíněného ustanovení jsou pojištění účastní při splnění stanovených podmínek v tomto zákoně též osoby vedené v evidenci úřadu práce jako uchazeči o zaměstnání po dobu, po kterou jim náleží hmotné zabezpečení uchazečů o zaměstnání, a v rozsahu nejvýše tří let po dobu, po kterou jim toto hmotné zabezpečení

nenáleží, s tím, že tato doba tří let se zjišťuje zpětně ode dne vzniku nároku na důchod. Jinou dobu pojištění v rozhodném období stěžovatel nezískal, a jak je z citovaného ustanovení patrné, mohla mu být pro účely důchodového pojištění náhradní doba uvedena v § 5 odst. 1 písm. n) hodnocena jen v rozsahu tří let, jak žalovaná učinila. Nezbyvá tudíž než konstatovat, že krajský soud neměl důvod přezkoumávané rozhodnutí zrušit, neboť ani v tomto směru se žalovaná nedopustila nezákonnosti. Ostatně stěžovatel ani nenamítá, že by získal v rozhodném období další dobu pojištění, má však za to, že zákon o důchodovém zabezpečení je diskriminační vůči poživatelům částečných invalidních důchodů, pokud za dobu pojištění pro nárok na jinou dávku důchodového pojištění (zde plný invalidní důchod) nepokládá dobu pobírání částečného invalidního důchodu. Vyslovuje přesvědčení, že jinak tomu bylo do roku 1993, a že nynější zákonná úprava je v rozporu s čl. 30 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.

K tomu nutno uvést, že zákon o důchodovém pojištění č. 155/1995 Sb. skutečně neobsahuje ustanovení, podle něhož by byli (bez dalšího) poživatelé částečného invalidního důchodu účastní pojištění. Podle ustanovení § 5 odst. 1 písm. e) jsou účastní pojištění jen poživatelé plného invalidního důchodu, a to za podmínek v tomto zákoně uvedených. Předchozí zákonné úpravy, dané zákonem č. 121/1975 Sb. a zejména pak zákonem č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, za jehož účinnosti stěžovatel částečný invalidní důchod v letech 1991 – 1995 pobíral, dobu pobírání částečného invalidního důchodu pokládal za náhradní dobu zaměstnání, trvalo-li toto zaměstnání alespoň jeden rok, avšak jen tu dobu pobírání částečného invalidního důchodu, po kterou byl vyplácen příspěvek před umístěním do zaměstnání, a to nejdříve od 1. 1. 1957. Tutéž úpravu měl i předchozí zákon o sociálním zabezpečení. Stěžovatel v projednávané věci neuvádí, že by takovou podmínku (vyplácení příspěvku před umístěním do zaměstnání) splňoval, a z dávkového spisu důchodového zabezpečení žádná taková skutečnost nevyplyvá. Ani v tuto dobu stěžovatel při pobírání částečného invalidního důchodu zaměstnán nebyl. Ve svém důsledku to znamená, že ani doba pobírání částečného invalidního důchodu do data účinnosti zákona č. 155/1995 Sb. mu jako náhradní doba pojištění hodnocena být nemůže.

Pokud jde o námitku stěžovatele, že nezahrnutí doby pobírání částečného invalidního důchodu do náhradní doby pojištění je v rozporu s Listinou základních práv a svobod, pak k tomu nutno uvést, že čl. 30 Listiny základních práv a svobod, který patří mezi hospodářská, sociální a kulturní práva, zajišťuje občanům právo na přiměřené hmotné zabezpečení i při nezpůsobilosti k práci s tím, že podrobnosti stanoví zákon. Toto ustanovení navazuje na čl. 26 odst. 3 Listiny základních práv a svobod, podle něhož každý má právo získávat prostředky pro své životní potřeby prací. Občany, kteří toto právo nemohou bez své viny využívat, stát v přiměřeném rozsahu hmotně zajišťuje; podmínky stanoví zákon. Tímto zákonem, na něž Listina odkazuje, je zákon o důchodovém pojištění č. 155/1995 Sb. Pokud tento zákon nezahrnuje mezi osoby zúčastněné na pojištění poživatele částečného invalidního důchodu, činí tak za předpokladu a při vědomí, že pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti těchto osob není natolik výrazný, že by tyto osoby nemohly část životních prostředků získávat prací. Pokud by tomu tak nebylo, nebyl by vlastně rozdíl mezi poživateli plného a poživateli částečného invalidního důchodu. Nejvyšší správní soud je tudíž přesvědčen, že zmíněná zákonná úprava není diskriminační a není ani v rozporu s Listinou základních práv a svobod.

K poznámce stěžovatele, že v jeho případě je zákon o důchodovém pojištění vůči němu příliš tvrdý, Nejvyšší správní soud pro úplnost dodává, že mu nepřísluší odstraňovat tvrdosti zákona, toto právo je dáno ve smyslu § 4 odst. 3 zákona č. 582/1991 Sb. Ministru

práce a sociálních věcí, který může odstraňovat tvrdosti, jež by se vyskytly při provádění sociálního zabezpečení, a který může pověřit správy sociálního zabezpečení, aby odstraňovaly tvrdosti v jednotlivých případech.

Jen pro úplnost nad rámec potřebného odůvodnění nutno dodat, že stěžovateli, pokud namítá, že jeho zdravotní stav odpovídal plné invaliditě již nejméně v roce 1995, by zřejmě ani k tomuto datu nárok na plný invalidní důchod nevznikl, neboť pokud by se rozhodné období posunulo až na dobu let 1986 -1995, nezískal by rovněž potřebnou dobu pojištění, neboť v tomto rozmezí má vykázano jen 276 dnů zaměstnání. Nutno připomenout, že i podle zákona č. 100/1988 Sb., účinného do 31. 12. 1995, se potřebná doba pojištění pro nárok na plný invalidní důchod zjišťovala u občana ve věku nad 28 let z posledních deseti roků před vznikem invalidity a činila rovněž 5 roků (§ 29 zákona č. 100/1988 Sb.).

Ze všech uvedených důvodů proto Nejvyšší správní soud kasační stížnost stěžovatele podle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Protože stěžovatel byl v řízení neúspěšný a žalovaný nemá na náhradu nákladů řízení právo (§ 60 odst. 2 s. ř. s.), bylo rozhodnuto tak, že žádnému z účastníků se právo na náhradu nákladů řízení nepřiznává.

Odměna zástupce stěžovatele, advokáta JUDr. Stanislava Krejčího, byla stanovena částkou 650 Kč, a to za dva úkony právní služby po 250 Kč (§ 7, § 9 odst. 2, § 11 odst. 1 písm. b/ - první porada s klientem včetně přípravy a převzetí zastoupení, a § 11 odst. 1 písm. d/ - doplnění kasační stížnosti – vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu). Náhrada hotových výdajů byla pak stanovena na 2 x 75 Kč podle § 13 odst. 3 téže vyhlášky.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. června 2005

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu